

Ekonomiškai neaktyviems Sąjungos piliečiams, kurie į kitą valstybę narę atvyksta vien siekdami gauti socialinę paramą, gali būti nesuteikiama teisė į tam tikras socialines išmokas

Užsieniečiams, kurie atvyksta siekdami gauti socialinę paramą arba kurių teisė gyventi šalyje kyla vien dėl darbo paieškos, Vokietijoje nesuteikiama teisė gauti minimalias išmokas (*Grundsicherung*), skirtas gavėjų pragyvenimui užtikrinti.

Leipcigo socialinių bylų teismas (Vokietija) nagrinėja dviejų Rumunijos piliečių E. Dano ir jos sūnaus Florin ginčą su *Jobcenter Leipzig*, kuris atsisakė jiems skirti minimalias išmokas¹. E. Dano į Vokietiją atvyko ne siekdama ten ieškoti darbo ir, kaip matyti iš bylos medžiagos, darbo neieško, nors prašo skirti minimalias išmokas darbo ieškantiems asmenims. Ji neturi profesinės kvalifikacijos ir iki šiol nei Vokietijoje, nei Rumunijoje nėra vykdžiusi jokios profesinės veiklos. Kartu su sūnumi ji bent nuo 2010 m. lapkričio mėn. gyvena Vokietijoje pas vieną iš savo seserų, kuri juos išlaiko. E. Dano už savo sūnų kas mėnesį gauna 184 eurų dydžio išmoką vaikui ir 133 eurų dydžio avansinę išlaikymo išmoką. Nagrinėjamoje byloje nekeliama klausimų dėl šių išmokų.

Atsakydamas į Leipcigo socialinių bylų teismo klausimus, Teisingumo Teismas šiandien nusprendė, kad kitų valstybių narių piliečiai, siekiantys gauti tam tikras socialines išmokas (kaip antai minimalias išmokas Vokietijoje), gali reikalauti, kad jiems būtų taikomas vienodas požiūris kaip ir į priimančiosios valstybės narės piliečius, tik jeigu jų gyvenimas priimančiosios valstybės narės teritorijoje atitinka Sąjungos piliečių direktyvos sąlygas².

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas priminė, kad pagal minėtą direktyvą priimančioji valstybė narė neįpareigojama suteikti socialinės paramos per **pirmuosius tris gyvenimo šalyje mėnesius**.

Kai **gyvenimo šalyje trukmė viršija tris mėnesius, tačiau nesiekia penkerių metų** (kaip yra pagrindinėje byloje), direktyvoje teisė gyventi šalyje, be kita ko, siejama su reikalavimu, pagal kurį ekonomiškai neaktyvūs asmenys **privalo turėti pakankamai nuosavų išteklių**. Taip direktyva siekiama neleisti ekonomiškai neaktyviems Sąjungos piliečiams naudotis priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistema savo pragyvenimui finansuoti. Todėl valstybė narė turi turėti galimybę atsisakyti skirti socialines išmokas ekonomiškai neaktyviems Sąjungos piliečiams, kurie teise laisvai judėti naudojami vieninteliu tikslu – gauti kitos valstybės narės socialinę paramą, nors patys neturi pakankamai išteklių, kad galėtų reikalauti teisės gyventi šalyje; tam reikia konkrečiai įvertinti kiekvieną atvejį, neatsižvelgiant į prašomas skirti socialines išmokas. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal Sąjungos piliečių direktyvą ir Reglamentą dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo³ nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal

¹ T. y. E. Dano – pragyvenimą užtikrinančią išmoką (*existenzsichernde Regelleistung*), o jos sūnui – socialinę pašalpą (*Sozialgeld*), taip pat būsto ir šildymo išlaidų kompensaciją.

² 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46).

³ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72, ir klaidų ištaisymas

kurias kitų valstybių narių piliečiams nesuteikiama teisė gauti tam tikras „specialias neįmokines išmokas pinigais“⁴, nors šios išmokos užtikrinamos savo šalies piliečiams, kurių padėtis tokia pati, jeigu šie kitų valstybių narių piliečiai pagal direktyvą neturi teisės gyventi priimančiojoje valstybėje narėje.

Galiausiai Teisingumo Teismas atkreipė dėmesį į tai, kad Reglamente dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo nereglamentuojamos specialių neįmokinių išmokų pinigais skyrimo sąlygos. Kadangi ši kompetencija priklauso nacionaliniam įstatymų leidėjui, jis taip pat kompetentingas nustatyti tokiomis išmokomis užtikrinamos socialinės apsaugos apimtį. Taigi, nustatydamas specialių neįmokinių išmokų pinigais skyrimo sąlygas ir apimtį, valstybės narės neįgyvendina Sąjungos teisės, todėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija netaikoma.

Dėl E. Dano ir jos sūnaus Teisingumo Teismas nurodo, kad jie neturi pakankamai išteklių, taigi negali pagal Sąjungos piliečių direktyvą reikalauti teisės gyventi Vokietijoje. Todėl jie negali remtis direktyvoje ir Reglamente dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įtvirtintu nediskriminavimo principu.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☐ ☎ (+32) 2 2964106

OL L 188, 2013 7 9, p. 10), iš dalies pakeistas 2010 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1244/2010 (OL L 338, p. 35). Šis reglamentas netaikomas socialinei paramai (turint omenyje tai, kad ši sąvoka platesnė už vartojamą Sąjungos piliečių direktyvoje). Tačiau ji iš dalies taikoma „specialioms neįmokinėms išmokoms pinigais“, kurios turi ir socialinės apsaugos, ir socialinės paramos bruožų ir yra finansuojamos tik iš bendrųjų mokesčių. Šiame sprendime Teisingumo Teismas patikslino, kad šioms išmokoms taikomas reglamente įtvirtintas vienodo požiūrio principas.

⁴ Vokietijos atveju reglamente, be kita ko, nurodytos minimalios išmokos darbo ieškantiems asmenims, skirtos garantuoti lėšas pragyvenimui. Leipcigo socialinių bylų teismas nagrinėjamas išmokas kvalifikavo kaip „specialias neįmokines išmokas pinigais“.